

UREDBA (EU) 2024/823 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 28. februarja 2024

o izjemnih trgovinskih ukrepih za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom

(kodificirano besedilo)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, in zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba Sveta (ES) št. 1215/2009 ⁽²⁾ je bila večkrat ⁽³⁾ bistveno spremenjena. Zaradi jasnosti in racionalnosti bi bilo treba navedeno uredbo kodificirati.
- (2) Stabilizacijsko-pridružitveni sporazumi so sklenjeni z vsemi sodelujočimi v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu .
- (3) Pričakovati je, da bo odpiranje trga uvozu iz držav Zahodnega Balkana prispevalo k procesu politične in gospodarske stabilizacije v regiji, brez negativnih vplivov na Unijo .
- (4) Sistem avtonomnih trgovinskih ukrepov, prvotno določen z Uredbo Sveta (ES) št. 2007/2000 ⁽⁴⁾, je dragocena podpora za gospodarstva partneric z Zahodnega Balkana.
- (5) Ukrepi iz te uredbe so del stabilizacijsko-pridružitvenega procesa in so kot odgovor na posebne okoliščine na Zahodnem Balkanu. Ti ukrepi ne bi smeli predstavljati precedensa za trgovinsko politiko Unije do drugih tretjih držav.
- (6) V skladu s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom, ki temelji na predhodno sprejetem regionalnem pristopu in sklepih Sveta z dne 29. aprila 1997 za razvoj bilateralnih odnosov med Evropsko unijo in državami Zahodnega Balkana veljajo nekateri pogoji. Odobritev avtonomnih trgovinskih preferencialov je povezana s spoštovanjem temeljnih načel demokracije in človekovih pravic ter s pripravljenostjo zadevnih držav, da razvijajo medsebojne gospodarske odnose. Odobritev izboljšanih avtonomnih trgovinskih preferencialov v korist držav, ki so vključene v stabilizacijsko-pridružitveni proces, bi morala biti povezana s pripravljenostjo teh držav, da izvajajo učinkovite gospodarske reforme in regionalno sodelovanje, zlasti z ustanavljanjem območij proste trgovine v skladu z ustreznimi standardi GATT/WTO. Poleg tega bi morala biti pravica do ugodnosti, ki izhajajo iz avtonomnih trgovinskih preferencialov, pogojena z vključenostjo upravičencev v učinkovito upravno sodelovanje z Unijo z namenom preprečevanja nevarnosti goljufij.
- (7) Trgovinske preferenciale je mogoče odobriti le državam ali ozemljem, ki imajo lastno carinsko upravo.

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 20. februarja 2024.
⁽²⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1215/2009 z dne 30. novembra 2009 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije (UL L 328, 15.12.2009, str. 1).

⁽³⁾ Glej Prilogo II.

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 2007/2000 z dne 18. septembra 2000 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije, o spremembi Uredbe (ES) št. 2820/98 ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 1763/1999 in (ES) št. 6/2000 (UL L 240, 23.9.2000, str. 1).

- (8) Pri trgovinskih ukrepih iz te uredbe je treba upoštevati, da sta Srbija in Kosovo * ločeni carinski območji.
- (9) Za namene potrditve porekla in za postopke upravnega sodelovanja je treba uporabiti ustrezne določbe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 ⁽⁵⁾ in Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 ⁽⁶⁾.
- (10) Da se sprejmejo predpisi, potrebni za uporabo te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s potrebnimi spremembami in tehničnimi prilagoditvami Priloge I zaradi sprememb oznak kombinirane nomenklature in pododdelkov integrirane tarife Evropske unije (TARIC) ter potrebnih prilagoditev zaradi dodeljevanja trgovinskih preferencialov iz drugih režimov med Unijo ter državami in ozemlji iz te uredbe. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 ⁽⁷⁾. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (11) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe glede opustitve upravičenosti do uporabe preferencialnih režimov v primeru nespoštovanja obveznosti, izdaje potrdil o pristnosti, ki potrjujejo, da imajo izdelki poreklo iz zadevne države ali ozemlja in se ustreza opredelitvi iz te uredbe, ter za popolno ali delno začasno opustitev režimov iz te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾.
- (12) Primerno je omejiti obdobje uporabe te uredbe do 31. decembra 2025 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Preferencialni režimi

1. Izdelki s poreklom iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Kosova, Severne Makedonije in Srbije (v nadaljnjem besedilu: upravičenci), zajeti v poglavjih 7 in 8 kombinirane nomenklature, se sprejmejo za uvoz v Unijo brez količinskih omejitev ali ukrepov z enakim učinkom ter z oprostitvijo plačila carin in dajatev z enakim učinkom.
2. Za izdelke s poreklom iz upravičencev še naprej veljajo določbe te uredbe, kadar je v teh določbah tako navedeno. Za take izdelke se lahko tudi koristi kakršna koli koncesija, ki jo določa ta uredba, ki je ugodnejša od koncesije iz dvostranskih sporazumov med Unijo in navedenimi upravičenci.

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

⁽⁵⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 1).

⁽⁶⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 z dne 24. novembra 2015 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 558).

⁽⁷⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁽⁸⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

Člen 2

Pogoji za upravičenost do preferencialnega režima

1. Za upravičenost do koriščenja preferencialnega režima iz člena veljajo naslednji pogoji:
 - (a) skladnost z opredelitvijo „izdelkov s poreklom“ iz naslova II, poglavja 1, oddelka 2, pododdelkov 4 in 5, Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 ter naslova II, poglavja 2, oddelka 2, pododdelkov 10 in 11, Izvedbene uredbe (EU) 2015/2447;
 - (b) upravičenci se vzdržijo uvajanja novih carin in dajatev z enakim učinkom ter novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakim učinkom pri uvozu izdelkov s poreklom iz Unije, zviševanja obstoječih carinskih stopenj ali dajatev ali uvajanja drugih omejitev;
 - (c) upravičenci so vključeni v učinkovito upravno sodelovanje z Unijo z namenom preprečevanja nevarnosti goljufij in
 - (d) upravičenci se vzdržijo resnih in sistematičnih kršitev človekovih pravic, vključno s temeljnimi pravicami delavcev, temeljnih načel demokracije in pravne države.
2. Brez poseganja v pogoje iz odstavka 1 tega člena je upravičenost za koriščenje preferencialnega režima iz člena 1 odvisna od pripravljenosti upravičencev za izvajanje učinkovitih gospodarskih reform in regionalno sodelovanje z drugimi državami, vključenimi v stabilizacijsko-pridružitveni proces, zlasti z ustanavljanjem območij proste trgovine v skladu s členom XXIV sporazuma GATT iz leta 1994 in drugimi ustreznimi določbami WTO.

V primeru neizpolnjevanja prvega pododstavka lahko Svet s kvalificirano večino na podlagi predloga Komisije sprejme ustrezne ukrepe.

3. V primeru, da upravičenec ne izpolnjuje odstavka 1, točke (a), (b) ali (c), ali ne izpolnjuje odstavka 2 tega člena, lahko Komisija z izvedbenimi akti sklene, da se v celoti ali delno začasno opusti upravičenost do ugodnosti, ki jih ta uredba podeljuje zadevnemu upravičencu. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 8(3).

Člen 3

Kmetijski proizvodi – tarifne kvote

1. Za nekatere vinske proizvode, navedene v Prilogi I, s poreklom iz upravičencev, se carine, ki se uporabljajo za uvoz v Unijo, med obdobji, na ravneh, v okviru omejitev tarifnih kvot Unije in skladno s pogoji, določenimi za vsak izdelek in poreklo, navedenimi v navedeni prilogi, začasno opustijo.
2. Ne glede na druge določbe te uredbe, zlasti člen 10, lahko Komisija glede na posebno občutljivost kmetijskih in ribiških trgov z izvedbenimi akti sprejme ustrezne ukrepe, kadar uvoz kmetijskih in ribiških proizvodov povzroči resne motnje na trgih Unije in v njihovih ureditvenih mehanizmi. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 8(3).

Člen 4

Upravljanje tarifnih kvot

Tarifne kvote iz člena 3(1) te uredbe upravlja Komisija v skladu z naslovom II, poglavje 1, oddelek 1, Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447.

V ta namen se komunikacija med državami članicami in Komisijo izvaja preko telematske povezave, če je to mogoče.

Člen 5

Dostop do tarifnih kvot

Vsaka država članica zagotovi, da imajo uvozniki enak in nemoten dostop do tarifnih kvot, dokler to dopušča stanje obsega zadevne kvote.

Člen 6

Prenos pooblastila

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 7 v zvezi s:

- (a) potrebnimi spremembami in tehničnimi prilagoditvami Priloge I zaradi sprememb oznak kombinirane nomenklature in pododdelkov integrirane tarife Evropske unije (TARIC);
- (b) potrebnimi prilagoditvami zaradi dodeljevanja trgovinskih preferencialov na podlagi drugih režimov med Unijo in upravičenci;
- (c) popolno ali delno začasno opustitvijo upravičenosti do ugodnosti, ki jih ta uredba podeljuje zadevnemu upravičencu, če ta upravičenec ne izpolnjuje člena 2(1), točka (d).

Člen 7

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 6 se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 3. decembra 2013. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podalšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastila iz člena 6 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 6, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 8

Postopek v odboru

1. Za namene členov 2 in 10 Komisiji pomaga Odbor za izvajanje za Zahodni Balkan. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Za namene člena 3(2) Komisiji pomaga odbor, ustanovljen v skladu s členom 3(1) Uredbe (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta ^(*). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 9

Sodelovanje

Države članice in Komisija tesno sodelujejo za zagotavljanje izvajanja te uredbe, zlasti člena 10(1).

Člen 10

Začasna opustitev

1. Kadar Komisija ugotovi, da obstajajo zadostni dokazi o goljufiji ali nezagotavljanju upravnega sodelovanja, kakor se zahteva za preverjanje dokazil o poreklu, ali da gre za veliko povečanje izvoza v Unijo nad stopnjo običajne proizvodne in izvozne zmogljivosti ali o neizpolnjevanju člena 2(1), točke (a), (b) ali (c), s strani upravičencev, lahko sprejme ukrepe, s katerimi se v celoti ali delno začasno opusti režim, določen s to uredbo, za obdobje treh mesecev, pod pogojem, da je predhodno:

- (a) obvestila Odbor za izvajanje za Zahodni Balkan;
- (b) pozvala države članice, naj sprejmejo previdnostne ukrepe, ki so potrebni za varovanje finančnih interesov Unije ali da se zagotovi, da upravičenci izpolnjujejo člen 2(1);
- (c) objavila obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije*, v katerem je navedla, da obstajajo razlogi za utemeljen dvom o uporabi preferencialnega režima ali o tem, ali zadevni upravičenec izpolnjuje člen 2(1), ki lahko zbujajo dvom glede pravice tega upravičenca, da še naprej uživa ugodnosti iz te uredbe.

Ukrepi iz prvega pododstavka tega odstavka se sprejmejo z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 8(3).

2. Po preteku obdobja opustitve se Komisija odloči, da ukrep začasne opustitve ukine ali ukrep opustitve podaljša v skladu z odstavkom 1.

Člen 11

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 1215/2009 se razveljavi.

^(*) Uredba (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o skupnih pravilih za uvoz (UL L 83, 27.3.2015, str. 16).

Sklicevanje na razveljavljeno uredbo se šteje za sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge III.

Člen 12

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se do 31. decembra 2025.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 28. februarja 2024

Za Evropski parlament
predsednica
R. METSOLA

Za Svet
predsednik
M. MICHEL

PRILOGA I

O tarifnih kvotah iz člena 3(1)

Ne glede na pravila za razlago kombinirane nomenklature se besedilo opisa proizvodov šteje le kot okvirno, preferencialna shema pa se v okviru te priloge določi s pomočjo oznak KN. Kadar so navedene oznake ex KN, se preferencialna shema določi s hkratno uporabo oznake KN in ustreznega opisa.

Zaporedna številka	Oznaka KN	Opis blaga	Letni obseg kvote ⁽¹⁾	Upravičenci	Stopnja dajatve
09.1530	ex 2204 21 94 ex 2204 21 95 ex 2204 21 96 ex 2204 21 97 ex 2204 21 98 ex 2204 22 93 ex 2204 22 94 ex 2204 22 95 ex 2204 29 93 ex 2204 29 94 ex 2204 29 95	Vino iz svežega grozdja z dejanskim volumenskim deležem alkohola, ki ne presega 15 vol. %, razen peneče vino	30 000 hl	Albanija ⁽²⁾ , Bosna in Hercegovina ⁽³⁾ , Kosovo ⁽⁴⁾ , Črna gora ⁽⁵⁾ , Severna Makedonija ⁽⁶⁾ , Srbija ⁽⁷⁾ .	Oprostitev

⁽¹⁾ Za uvoz s poreklom iz upravičencev je na voljo en skupni obseg na tarifno kvoto.

⁽²⁾ Dostop vina s poreklom iz Albanije do te skupne tarifne kvote je odvisen od predhodne izrabe posamezne tarifne kvote iz Protokola o vinu, sklenjenega z Albanijo. Ta posamezna kvota je odprta pod zaporedno številko 09.1512 in 09.1513.

⁽³⁾ Dostop vina s poreklom iz Bosne in Hercegovine do te skupne tarifne kvote je odvisen od predhodne izrabe obeh posameznih tarifnih kvot iz Protokola o vinu, sklenjenega z Bosno in Hercegovino. Ti posamezni kvoti sta odprti pod zaporednima številka 09.1528 in 09.1529.

⁽⁴⁾ Dostop vina s poreklom iz Kosova do te skupne tarifne kvote je odvisen od predhodne izrabe obeh posameznih tarifnih kvot iz Protokola o vinu, sklenjenega s Kosovom. Ti posamezni kvoti sta odprti pod zaporednima številka 09.1570 in 09.1572.

⁽⁵⁾ Dostop vina s poreklom iz Črne gore do te skupne tarifne kvote, kar zadeva izdelke pod oznako KN 2204 21, je odvisen od predhodne izrabe posamezne tarifne kvote iz Protokola o vinu, sklenjenega s Črno goro. Ta posamezna kvota je odprta pod zaporedno številko 09.1514.

⁽⁶⁾ Dostop vina s poreklom iz Severne Makedonije do te skupne tarifne kvote je odvisen od predhodne izrabe obeh posameznih tarifnih kvot iz Protokola o vinu, sklenjenega s Severno Makedonijo. Ti posamezni kvoti sta odprti pod zaporednima številka 09.1558 in 09.1559.

⁽⁷⁾ Dostop vina s poreklom iz Srbije do te skupne tarifne kvote je odvisen od predhodne izrabe obeh posameznih tarifnih kvot iz Protokola o vinu, sklenjenega s Srbijo. Ti posamezni kvoti sta odprti pod zaporednima številka 09.1526 in 09.1527.

PRILOGA II

Razveljavljena uredba s seznamom naknadnih sprememb

Uredba Sveta (ES) št. 1215/2009 (UL L 328, 15.12.2009, str. 1).	
Uredba (EU) št. 1336/2011 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 347, 30.12.2011, str. 1).	
Uredba Sveta (EU) št. 517/2013 (UL L 158, 10.6.2013, str. 1).	Samo člen 1(1), točka (n), peta alineja, in točka 16.5 Priloge
Uredba (EU) št. 1202/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 321, 30.11.2013, str. 1).	
Uredba (EU) 2015/2423 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 341, 24.12.2015, str. 18).	
Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1464 (UL L 209, 12.8.2017, str. 1).	
Uredba (EU) 2020/2172 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 432, 21.12.2020, str. 7).	

PRILOGA III

Korelacijska tabela

Uredba (ES) št. 1215/2009	Ta uredba
Člena 1 in 2	Člena 1 in 2
Člen 3(1)	Člen 3(1)
Člen 3(4)	Člen 3(2)
Člen 5	Člen 4
Člen 6	Člen 5
Člen 7	Člen 6
Člen 7a(1), (2) in (3)	Člen 7(1), (2) in (3)
–	Člen 7(4)
Člen 7a(4)	Člen 7(5)
Člen 7a(5)	Člen 7(6)
Člen 8(1) in (2)	Člen 8(1) in (2)
Člen 8(4)	Člen 8(3)
Člen 9	Člen 9
Člen 10(1)	Člen 10(1)
Člen 10(3)	Člen 10(2)
Člena 11 in 12	Člena 11 in 12
Priloga I	Priloga I
Priloga III	–
Priloga IV	–
–	Priloga II
–	Priloga III